

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie

PROGRAM USŁUG SPOŁECZNYCH DLA GMINY ŁAZY NA LATA 2025-2027 W RAMACH PROJEKTU „CUS – NOWE SPOJRZENIE NA USŁUGI SPOŁECZNE”

CENTRUM
USŁUG
SPOŁECZNYCH
ŁAZY

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie

Publikacja sfinansowana w ramach projektu:

„CUS – Nowe spojrzenie na usługi społeczne” dofinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021- 2027, Priorytet FESL.07 Fundusze Europejskie dla społeczeństwa, Działanie 7.5 Strategiczne projekty dla obszaru usług społecznych, Typ 4. Koordynacja usług społecznych – upowszechnienie i tworzenie CUS.

Spis treści

WPROWADZENIE	4
DEFINICJE	6
1. CHARAKTERYSTYKA PROGRAMU	7
1.1. Podstawa prawna	7
1.2. Nazwa i cel programu	7
1.3. Okres realizacji programu.....	9
1.4. Opis potrzeb uzasadniających realizację programu.....	9
1.5. Charakterystyka i przewidywana ilość osób objęta programem	13
1.6. Określenie usług społecznych oferowanych w programie	13
1.7. Warunki i tryb kwalifikowania osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych określonych w programie	27
1.8. Wysokość opłaty za usługi społeczne, osoby uprawnione do uzyskania ulg w opłacie za usługi społeczne.....	28
1.9. Sposób dokumentowania spełniania warunków oraz uprawnień do uzyskania ulg w opłacie uczestników programu	29
1.10. Dane osobowe niezbędne do kwalifikowania osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych określonych w programie	30
1.11. Organizacja programu, w tym etapy jego realizacji.....	31
1.12. Sposób monitorowania i oceny Programu oraz mierniki efektywności jego realizacji	32
1.13. Budżet programu oraz źródła jego finansowania	37
PODSUMOWANIE	37
Spis tabel	39

WPROWADZENIE

Centra Usług Społecznych (CUS) powstały jako element zmiany kierunku krajowej polityki społecznej, ukierunkowanej na rozwój i integrację usług na poziomie lokalnym, tak aby skuteczniej odpowiadały na potrzeby mieszkańców. CUS jest nową jednostką organizacyjną gminy oraz instytucją lokalnej polityki społecznej, tworzoną najczęściej w wyniku przekształcenia Ośrodka Pomocy Społecznej. Decyzja o jego utworzeniu ma charakter fakultatywny i stanowi wyraz troski władz gminy o poprawę jakości życia mieszkańców oraz odpowiedź na rosnące zapotrzebowanie na powszechny dostęp do zintegrowanych usług społecznych obejmujących różne formy wsparcia dostępne na miejscu.

Centrum, wykorzystując potencjał wspólnoty samorządowej, ma za zadanie rozwijać i koordynować lokalny system usług społecznych, przy aktywnym udziale usługodawców z sektora publicznego, obywatelskiego i prywatnego. CUS nie jest placówką pomocy społecznej, pełni natomiast przede wszystkim rolę koordynatora lokalnych systemów usługowych, zapewniając mieszkańcom łatwy i kompleksowy dostęp do wsparcia w jednym punkcie. Oprócz tego pełni istotną funkcję informacyjną, umożliwiając każdej osobie, niezależnie od wieku, sytuacji życiowej czy rodzaju potrzeb, uzyskanie rzetelnych informacji o przysługujących świadczeniach, dostępnych formach pomocy oraz instytucjach świadczących konkretne usługi.

Zgodnie z Ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez Centrum Usług Społecznych, usługi społeczne to działania podejmowane przez gminę w celu zaspokojenia potrzeb wspólnoty samorządowej, polegające na świadczeniu usług niematerialnych, skierowanych bezpośrednio do osób, rodzin, grup społecznych, mieszkańców o określonych potrzebach lub całej społeczności lokalnej. Usługi społeczne obejmują działania z zakresu:

1. polityki prorodzinnej,
2. wspierania rodziny,
3. systemu pieczy zastępczej,
4. pomocy społecznej,
5. promocji i ochrony zdrowia,
6. wspierania osób niepełnosprawnych
7. edukacji publicznej,

8. przeciwdziałania bezrobociu,
9. kultury,
10. kultury fizycznej i turystyki,
11. pobudzania aktywności obywatelskiej,
12. mieszkalnictwa,
13. ochrony środowiska,
14. reintegracji zawodowej i społecznej.

Dążąc do kompleksowej koordynacji usług społecznych oraz poprawy skuteczności ich świadczenia dla mieszkańców, Gmina Łazy rozpoczęła proces przekształcenia Ośrodka Pomocy Społecznej w Centrum Usług Społecznych w ramach projektu „**CUS – Nowe spojrzenie na usługi społeczne**”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021–2027, którego liderem jest Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego. Prezentowany **Program Usług Społecznych dla Gminy Łazy na lata 2025–2027** został opracowany w ramach tego procesu i opiera się na wynikach **Diagnozy potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych w Gminie Łazy**, uwzględniając zidentyfikowane problemy, wnioski i rekomendacje.

DEFINICJE

Usługi społeczne – usługi oznaczające działania w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych.

Mieszkaniec – osoba zamieszkująca na terenie Gminy Łazy zgodnie z art. 25-26 KC¹

Osoba korzystająca z usług społecznych – osoba spełniająca kryteria i warunki kwalifikowania, określone w Programie Usług Społecznych i której przyznano prawo do skorzystania z ww. usług.

Wnioskodawca – osoba składająca wniosek o zakwalifikowanie do korzystania z usług społecznych (np. osoba, która będzie korzystała z usług, przedstawiciel ustawowy, opiekun faktyczny).

Osoba z niepełnosprawnością - osoba posiadająca orzeczenie o niepełnosprawności, wydawane na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych albo orzeczenie równoważne oraz dzieci do 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności.

Osoba niesamodzielna – osoba, u której stwierdzono konieczność okresowej lub stałej opieki lub/i pomocy innych osób w zakresie odżywiania, przemieszczania się, pielęgnacji ciała, higieny osobistej i otoczenia oraz prowadzenia gospodarstwa domowego z powodu naruszenia sprawności organizmu.

Opiekun faktyczny - opiekun osoby niesamodzielnej lub osoby z niepełnosprawnością sprawujący okresową lub stałą opiekę nad osobą niesamodzielną lub z niepełnosprawnością.

---

¹ Zgodnie z Art. 25 k.c. „Miejscem zamieszkania osoby fizycznej jest miejscowość, w której osoba ta przebywa z zamiarem stałego pobytu”. Art. 26 § 1. Miejscem zamieszkania dziecka pozostającego pod władzą rodzicielską jest miejsce zamieszkania rodziców albo tego z rodziców, któremu wyłącznie przysługuje władza rodzicielska lub któremu zostało powierzony wykonywanie władzy rodzicielskiej. § 2. Jeżeli władza rodzicielska przysługuje na równi obojgu rodzicom mającym osobne miejsce zamieszkania, miejsce zamieszkania dziecka jest u tego z rodziców, u którego dziecko stale przebywa. Jeżeli dziecko nie przebywa stale u żadnego z rodziców, jego miejsce zamieszkania określa sąd opiekuńczy. Art. 27. Miejscem zamieszkania osoby pozostającej pod opieką jest miejsce zamieszkania opiekuna. Art. 28. Można mieć tylko jedno miejsce zamieszkania.

Zakres usług – działania wynikające z zakresu określonego w art. 2 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, zgodnie z zapisami Statutu Centrum Usług Społecznych.

Program lub PUS – „Program Usług Społecznych dla Gminy Łazy na lata 2025-2027”

Centrum lub CUS- Centrum Usług Społecznych w Łazach.

Koordinator lub KIPUS– Koordynator Indywidualnych Planów Usług Społecznych

Realizator usług społecznych – wykonawca wyłoniony w drodze procedury ustawy z dnia 11 września 2019 r. - Prawo zamówień publicznych lub organizacja wyłoniona w drodze konkursu w trybie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Projekt – projekt „CUS – Nowe spojrzenie na usługi społeczne” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 (Europejski Fundusz Społeczny+), dla Priorytetu: FESL.07.00 - Fundusze Europejskie dla społeczeństwa, dla Działania: FESL.07.05 - Strategiczne projekty dla obszaru usług społecznych

1. CHARAKTERYSTYKA PROGRAMU

1.1. Podstawa prawna

Podstawą prawną opracowania Programu jest art. 4-7 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r., poz. 1818). Ustawodawca daje możliwość organowi stanowiącemu JST, w drodze uchwały, przyjęcie programu usług społecznych, określającego usługi społeczne wynikające z potrzeb wspólnoty samorządowej.

1.2. Nazwa i cel programu

Program nosi nazwę „Programu Usług Społecznych dla Gminy Łazy na lata 2025-2027” w ramach Projektu „CUS – Nowe spojrzenie na usługi społeczne”.

Celem głównym Programu jest zwiększenie dostępu do kompleksowej oferty usług społecznych, dostosowanych do zdiagnozowanych potrzeb społeczności lokalnej poprzez:

1. organizację wsparcia na poziomie lokalnym w sposób całościowy, spersonalizowany i zintegrowany, z uwzględnieniem koordynacji międzysektorowej i międzyinstytucjonalnej oraz wyników diagnozy potrzeb mieszkańców,
2. realizację usług społecznych w sposób odpowiadający potrzebom poszczególnych osób, rodzin i grup społecznych w gminie.

Cele szczegółowe:

1. Utworzenie modelu współpracy pomiędzy jednostkami, organizacjami i instytucjami działającymi na terenie gminy, w celu skutecznej koordynacji działań społecznych.
2. Zwiększenie zaangażowania mieszkańców w życie społeczne poprzez promowanie aktywności obywatelskiej, działań samopomocowych i sąsiedzkich oraz wspieranie inicjatyw lokalnych.
3. Poprawa jakości życia i bezpieczeństwa mieszkańców wymagających wsparcia, w szczególności osób starszych i osób z niepełnosprawnościami, poprzez tworzenie warunków umożliwiających im godne i bezpieczne funkcjonowanie w środowisku zamieszkania.
4. Wzmacnianie samodzielności osób starszych i osób z niepełnosprawnościami w codziennym życiu oraz zwiększanie ich aktywności społecznej, zarówno w miejscu zamieszkania, jak i w przestrzeni lokalnej.
5. Rozwój usług środowiskowych dla osób starszych, osób z niepełnosprawnościami oraz ich rodzin, obejmujących m.in. wsparcie specjalistów takich jak rehabilitant, pielęgniarz, psycholog, logopeda, oligofrenopedagog czy prawnik.
6. Poprawa dobrostanu psychicznego mieszkańców, w tym rozwijanie umiejętności radzenia sobie z ograniczeniami wynikającymi z niepełnosprawności, poprzez realizację programów wsparcia, szkoleń, terapii i działań edukacyjnych.

7. Wzmocnienie wsparcia dla opiekunów faktycznych osób niesamodzielnych, w tym odciążenie ich w obowiązkach dnia codziennego oraz w opiece nad osobami niesamodzielnymi.
8. Zapewnienie dostępu do specjalistycznego sprzętu rehabilitacyjnego oraz wspieranie samodzielności osób z niego korzystających.
9. Integracja społeczności lokalnej i rozwój kompetencji w zakresie współpracy poprzez działania edukacyjne, warsztaty, szkolenia oraz inicjatywy służące budowaniu więzi i wzajemnej pomocy.
10. Wzmocnienie potencjału kadry realizującej usługi społeczne poprzez zatrudnianie dodatkowych pracowników oraz podnoszenie kwalifikacji poprzez kursy, szkolenia i warsztaty.
11. Budowanie pozytywnego wizerunku lokalnej polityki społecznej, ukierunkowanego na postrzeganie jej jako systemu wspierającego, otwartego i przyjaznego mieszkańcom.

1.3. Okres realizacji programu

Program usług społecznych w gminie Łazy będzie realizowany w okresie od dnia **01.11.2025 r. do dnia 31.12.2027 r.** w ramach Projektu „CUS - Nowe spojrzenie na usługi społeczne”.

1.4. Opis potrzeb uzasadniających realizację programu

Program jest realizowany na podstawie **Diagnozy potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych w Gminie Łazy**, która została przeprowadzona w okresie od stycznia do lutego 2025 r. zgodnie z art. 21 Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz.U. 2019 poz. 1818). Diagnoza ta została poddana konsultacjom społecznym, przeprowadzonym na mocy Zarządzenia Nr 41 Burmistrza Łaz z dnia 11 marca 2025 r. w sprawie konsultacji z organizacjami pozarządowymi, podmiotami wskazanymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz z mieszkańcami Gminy Łazy.

Analiza przeprowadzona w Diagnozie, uzupełniona o rekomendacje, pozwoliła na wskazanie obszarów uznanych za najważniejsze z punktu widzenia potrzeb mieszkańców Gminy Łazy, które stały się bezpośrednią podstawą opracowania

niniejszego Programu. W efekcie wyłoniono priorytety, które stanowią fundament dla dalszych działań w zakresie rozwoju usług społecznych. Oto kluczowe wnioski z diagnozy wraz z rekomendacjami:

- **Wniosek:** Ograniczona dostępność usług opiekuńczych w godzinach popołudniowych utrudnia codzienne funkcjonowanie osób starszych i niesamodzielnych, które coraz częściej potrzebują wsparcia usługowego zamiast świadczeń finansowych. Kluczowym oczekiwaniem jest rozwój usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania w godzinach popołudniowych.
  - Rekomendacja: Zatrudnienie dodatkowych opiekunów środowiskowych, którzy będą dostępni także popołudniu.
- **Wniosek:** Brak dostępu do rehabilitacji w środowisku lokalnym ogranicza możliwości prowadzenia działań profilaktycznych i edukacyjnych, które są szczególnie istotne w kontekście starzejącej się społeczności. Kluczowym oczekiwaniem mieszkańców jest zapewnienie lokalnego wsparcia rehabilitacyjnego, ukierunkowanego na edukację zdrowotną i promowanie aktywności sprzyjającej zachowaniu sprawności.
  - Rekomendacja: Zatrudnienie rehabilitanta do świadczenia usług o charakterze profilaktycznym, informacyjnym i edukacyjnym w domach mieszkańców.
- **Wniosek:** Osoby niesamodzielne z powodu trudności w codziennym funkcjonowaniu są zagrożone osamotnieniem i wykluczeniem społecznym. Kluczowym oczekiwaniem jest zapewnienie wsparcia asystenta osobistego, który pomoże w czynnościach dnia codziennego oraz ułatwi kontakt z instytucjami i otoczeniem społecznym.
  - Rekomendacja: Rozwój usług asystenckich wspierających osoby niesamodzielne w codziennym życiu i w integracji społecznej.
- **Wniosek:** Opiekunowie faktyczni osób niesamodzielnych są przeciążeni obowiązkami, co negatywnie wpływa na ich dobrostan i możliwości dalszego sprawowania opieki. Jednocześnie mieszkańcy sygnalizują duże zapotrzebowanie na wsparcie psychologiczne, zarówno wśród osób starszych i z niepełnosprawnościami, często zmagających się z poczuciem osamotnienia i izolacji, jak i wśród opiekunów faktycznych. Kluczowym oczekiwaniem jest

stworzenie dostępnego systemu pomocy psychologicznej, który będzie oferował wsparcie w różnych formach i odpowiadał na zróżnicowane potrzeby.

- Rekomendacja: Wprowadzenie usługi wsparcia psychologicznego poprzez zatrudnienie psychologa, który będzie udzielał pomocy zarówno w formie stacjonarnej, jak i mobilnej, odwiedzając środowiska i prowadząc indywidualne konsultacje, grupy wsparcia oraz warsztaty dla mieszkańców.
- **Wniosek:** Mieszkańcy podkreślają potrzebę profilaktyki chorób i edukacji zdrowotnej, szczególnie w kontekście starzejącej się społeczności oraz niewystarczającej liczby działań promujących zdrowie. Kluczowym oczekiwaniem jest dostęp do usług pielęgniarских ukierunkowanych na profilaktykę i edukację w środowisku domowym.
  - Rekomendacja: Zatrudnienie pielęgniarki prowadzącej edukację zdrowotną i działania profilaktyczne w miejscu zamieszkania.
- **Wniosek:** Osoby niesamodzielne i z niepełnosprawnościami mają ograniczone możliwości komunikacji werbalnej, co potęguje ich trudności w codziennym funkcjonowaniu. Kluczowym oczekiwaniem jest zapewnienie wsparcia logopedycznego dostępnego na poziomie lokalnym.
  - Rekomendacja: Zatrudnienie logopedy świadczącego specjalistyczne usługi wspierające komunikację i terapię mowy.
- **Wniosek:** Izolacja społeczna, szczególnie wśród osób starszych i niesamodzielnych, została wskazana przez mieszkańców jako jeden z kluczowych problemów. Niska frekwencja na wydarzeniach lokalnych i małe zaangażowanie części mieszkańców dodatkowo pogłębiają ten stan. Kluczowym oczekiwaniem jest rozwój usług sąsiedzkich oraz inicjatyw sprzyjających integracji i wzmocnieniu więzi społecznych.
  - Rekomendacja: Rozwój sieci sąsiedzkiej pomocy w codziennych czynnościach oraz wspieranie lokalnych inicjatyw integracyjnych.
- **Wniosek:** Przeciążenie opiekunów faktycznych osób niesamodzielnych pozostaje istotnym problemem społecznym, prowadzącym do ryzyka wypalenia, pogorszenia stanu zdrowia oraz ograniczenia możliwości dalszego sprawowania opieki. Kluczowym oczekiwaniem mieszkańców jest rozwój usług opieki wytchnieniowej, które zapewnią czasową opiekę zastępczą i stworzą opiekunom warunki do odpoczynku oraz regeneracji sił.

- Rekomendacja: Realizacja usługi wsparcia dla opiekunów faktycznych w formie opieki wychnieniowej poprzez zatrudnienie opiekunów.
- **Wniosek:** Ograniczony dostęp do specjalistycznego poradnictwa prawnego stanowi barierę w rozwiązywaniu problemów rodzinnych i życiowych osób, które na co dzień korzystają z usług asystenckich i opiekuńczych. To właśnie te grupy mieszkańców, często narażone na ryzyko wykluczenia społecznego, wskazują na potrzebę dodatkowego wsparcia w zakresie doradztwa prawnego. Kluczowym oczekiwaniem jest rozwój tej formy pomocy jako uzupełnienia usług podstawowych.
  - Rekomendacja: Wprowadzenie usługi poradnictwa prawnego dedykowanej uczestnikom korzystającym z usług asystenckich i opiekuńczych, poprzez zatrudnienie prawnika.
- **Wniosek:** Brak możliwości nieodpłatnego wypożyczenia sprzętu rehabilitacji medycznej stanowi istotną barierę dla rodzin opiekujących się osobami starszymi i niesamodzielnymi, zwłaszcza w sytuacji ograniczonych zasobów finansowych. Kluczowym oczekiwaniem jest utworzenie lokalnej, bezpłatnej wypożyczalni sprzętu.
  - Rekomendacja: Utworzenie gminnej wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego.
- **Wniosek:** Trudności komunikacyjne i transportowe, związane z rozproszoną zabudową gminy oraz ograniczonym transportem publicznym, utrudniają mieszkańcom, zwłaszcza seniorom i osobom z niepełnosprawnościami, dostęp do usług zdrowotnych i społecznych. Kluczowym oczekiwaniem jest rozwój transportu lokalnego dopasowanego do ich potrzeb.
  - Rekomendacja: Organizacja transportu door-to-door we współpracy z lokalnymi przewoźnikami.
- **Wniosek:** Brak wyspecjalizowanego wsparcia edukacyjnego dla dzieci i młodzieży, szczególnie tych z zaburzeniami psychicznymi, został uznany za jeden z większych deficytów w ofercie usług społecznych. Kluczowym oczekiwaniem jest zapewnienie profesjonalnej pomocy pedagogicznej i edukacyjnej.
  - Rekomendacja: Zatrudnienie oligofrenopedagoga prowadzącego zajęcia wspierające rozwój i edukację dzieci z zaburzeniami psychicznymi.

1.5. Charakterystyka i przewidywana ilość osób objęta programem

Adresatami Programu Usług Społecznych są wszyscy mieszkańcy Gminy Łazy. Zgodnie z przeprowadzoną diagnozą, grupami, które w najbliższych latach należy objąć szczególnym wsparciem w ramach usług społecznych, są:

- **seniorzy** – osoby, które ukończyły 60. rok życia;
- **osoby z niepełnosprawnościami** – trwale lub okresowo niezdolne do pełnienia określonych ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, skutkującego niezdolnością do pracy;
- **opiekunowie osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu** – sprawujący opiekę nad osobami z niepełnosprawnościami lub seniorami;
- **rodziny** – wymagające wsparcia w różnych obszarach życia społecznego;
- **społeczność Gminy Łazy jako całość** – w ramach działań o charakterze integracyjnym, edukacyjnym i wspierającym.

Planowana liczba odbiorców Programu Usług Społecznych w Gminie Łazy wynosi **co najmniej 142 osoby**, w tym:

- osoby potrzebujące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu (w tym z powodu wieku, stanu zdrowia, niepełnosprawności) i ich otoczenie – **91**
- osoby z niepełnosprawnościami i ich otoczenie (m.in. rodzina, środowisko lokalne) - **35**

Szacunki dotyczące liczby beneficjentów poszczególnych usług oparto na wynikach diagnozy, traktując je jako dane prognozowane. Faktyczna liczba osób, rodzin oraz grup społecznych korzystających z określonych form wsparcia może ulegać zmianom. Dane te będą na bieżąco monitorowane, a ich analiza posłuży do ewentualnej aktualizacji i ewaluacji Programu.

1.6. Określenie usług społecznych oferowanych w programie

Usługi społeczne przewidziane w ramach Programu Usług Społecznych dla Gminy Łazy (w oparciu o art. 2 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1818) będą realizowane w formie zintegrowanych pakietów, obejmujących działania dostosowane

do potrzeb różnych grup odbiorców, zidentyfikowanych w przeprowadzonej Diagnostyce (tabela nr 2). Wyodrębniono następujące pakiety:

1. **Pakiet opieka i zdrowie** – obejmuje podstawowe usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze, opiekę wytchnieniową dla opiekunów faktycznych, wsparcie pielęgniarstwa, wsparcie logopedyczne i psychologiczne, wypożyczanie sprzętu rehabilitacyjnego oraz działania edukacyjne i profilaktyczne w zakresie zdrowia.
2. **Pakiet asystencja i mobilne formy wsparcia** – obejmuje usługi asystenta osobistego osoby niesamodzielnej, usługi sąsiedzkie, asystencję dla dzieci z zaburzeniami psychicznymi w zakresie oligofrenopedagogiki, poradnictwo prawne oraz transport do placówek medycznych i instytucji.

Usługi realizowane w ramach pakietów obejmują zarówno świadczenia podstawowe, jak i uzupełniające. Warunkiem skorzystania z usług uzupełniających jest objęcie osoby usługą podstawową.

Do usług podstawowych zaliczają się:

- Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania
- Specjalistyczne wsparcie rehabilitanta
- Usługa wsparcia pielęgniarstwa
- Usługa wsparcia logopedycznego
- Usługa wsparcia psychologicznego
- Usługa opieki wytchnieniowej dla opiekunów faktycznych
- Usługa sąsiedzkiego wsparcia
- Usługa asystenta osobistego osoby niesamodzielnej
- Usługa wsparcia asystenckiego oligofrenopeda

Natomiast usługi uzupełniające to:

- Usługa transportu lokalnego (dowozu)
- Usługa poradnictwa prawnego
- Usługa wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego

Potrzeba realizacji tych usług wynika bezpośrednio z ustaleń diagnozy, która wskazała na: ograniczoną dostępność opieki zdrowotnej i specjalistycznej, trudności w codziennym funkcjonowaniu osób starszych i z niepełnosprawnością, potrzebę odciążenia opiekunów faktycznych, a także brak wystarczającej oferty wsparcia

środowiskowego i integracyjnego. Pakietowe podejście pozwoli na kompleksowe i spójne planowanie działań, zwiększenie efektywności świadczenia usług oraz ich lepsze dostosowanie do realnych potrzeb mieszkańców gminy.

Realizowane pakiety usług będą uzupełniane działaniami wspierającymi w zakresie organizowania i pobudzania aktywności społeczności lokalnej, prowadzonymi przez Organizatora Społeczności Lokalnej. W ramach tej roli podejmowane będą m.in.:

- a) działania wzmacniające odporność społeczną na sytuacje kryzysowe, takie jak powódzie, upały, katastrofy lądowe i powietrzne oraz stany zagrożenia wojennego.
- b) inicjatywy ekologiczne (np. edukacja proekologiczna, działania na rzecz ochrony środowiska, zazielenianie przestrzeni publicznych),
- c) projekty kulturalne integrujące mieszkańców (festiwale, warsztaty, wydarzenia artystyczne),
- d) szeroko pojęta edukacja obejmująca zarówno rozwój kompetencji społecznych, jak i promocję zdrowego stylu życia, edukację cyfrową oraz edukację w zakresie bezpieczeństwa.

Szczegółowy opis poszczególnych usług przedstawiono w tabeli nr 1 oraz tabeli nr 2.

Tabela 1 Katalog usług społecznych do Programu Usług Społecznych dla Gminy Łazy na lata 2025-2027 w ramach projektu „CUS – nowe spojrzenie na usługi społeczne”

Nazwa usługi	Planowany zakres usługi	Grupa docelowa	Zakres usługi z ustawy o CUS	Tryb kwalifikowania	Dodatkowe kryteria kwalifikacji	Wysokość opłat
PAKIET OPIEKA I ZDROWIE						
Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania	Usługa obejmuje pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, pielęgnację zaleconą przez lekarza, która obejmuje czynności pielęgnacyjne wynikające z przedłożonego zaświadczenia lekarskiego lub dokumentacji medycznej, uzupełniające w stosunku do pielęgniarstwa opieki środowiskowej oraz zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Realizowane w miejscu zamieszkania świadczeniobiorcy również w	Mieszkańcy Gminy Łazy, którzy z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności lub innych przyczyn wymagają wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, a są go pozbawione, w szczególności osoby samotne.	art. 2 ust. 1 pkt. 4, 6, 14	Zgodnie z pkt 1.7 PUS na lata 2025-2027	Osoby spełniające kryteria kwalifikowalności do projektu „CUS- nowe spojrzenie na usługi społeczne” zgodnie z Regulaminem naboru nr FESL.07.05-IZ.01-028/23	Zgodnie z zasadami określonymi w pkt 1.8 niniejszego Programu

	godzinach popołudniowych.					
Specjalistyczne wsparcie rehabilitanta	Usługa obejmuje prowadzenie działań edukacyjnych, wspomagających i informacyjnych, połączonych z określeniem obszarów wymagających działań rehabilitacyjnych oraz udzielaniem wskazówek, porad i instruktażu w zakresie ćwiczeń niezbędnych do wykonywania podstawowych czynności dnia codziennego	Osoby niesamodzielne, w tym starsze i osoby z niepełnosprawnością oraz ich otoczenie.	art. 2 ust. 1 pkt. 5, 6, 14	Zgodnie z pkt 1.7 PUS na lata 2025-2027	Osoby spełniające kryteria kwalifikowalności do projektu „CUS-nowe spojrzenie na usługi społeczne” zgodnie z Regulaminem naboru nr FESL.07.05-IZ.01-028/23	Zgodnie z zasadami określonymi w pkt 1.8 niniejszego Programu
Usługa wsparcia pielęgniarstwa	Usługa obejmuje działania profilaktyczne i edukacyjne w zakresie pielęgniarstwa opieki zdrowotnej. Pielęgniarka będzie świadczyła wsparcie w formie porad, konsultacji oraz instruktażu dotyczącego profilaktyki chorób, dbania o zdrowie i	Osoby niesamodzielne, w tym starsze i osoby z niepełnosprawnością wymagające wsparcia pielęgniarstwa w zakresie profilaktyki chorób.	art. 2 ust. 1 pkt 5,6,7	Zgodnie z pkt 1.7 PUS na lata 2025-2027	Osoby spełniające kryteria kwalifikowalności do projektu „CUS-nowe spojrzenie na usługi społeczne” zgodnie z Regulaminem naboru nr FESL.07.05-IZ.01-028/23	Zgodnie z zasadami określonymi w pkt 1.8 niniejszego Programu

	zapobiegania pogorszeniu stanu zdrowia osób niesamodzielnych.					
Usługa wsparcia logopedycznego	Usługa obejmuje działania doradcze, edukacyjne i wspierające w zakresie opieki logopedycznej. Logopeda będzie świadczył pomoc w formie konsultacji, instruktażu oraz udzielania porad dotyczących wspierania komunikacji i codziennego funkcjonowania osób niesamodzielnych i ich opiekunów.	Osoby niesamodzielne, w tym starsze i osoby z niepełnosprawnością i zaburzeniami komunikacyjnymi. Opiekunowie faktyczni osób niesamodzielnych, wymagający wsparcia w zakresie opieki i komunikacji.	art. 2 ust. 1 pkt 2, 5, 7, 14	Zgodnie z pkt 1.7 PUS na lata 2025-2027	Osoby spełniające kryteria kwalifikowalności do projektu „CUS-nowe spojrzenie na usługi społeczne” zgodnie z Regulaminem naboru nr FESL.07.05-IZ.01-028/23	Zgodnie z zasadami określonymi w pkt 1.8 niniejszego Programu
Usługa wsparcia psychologicznego	Usługa polega na zapewnieniu profesjonalnego wsparcia psychologicznego osobom niesamodzielnym oraz ich opiekunom faktycznym Psycholog będzie prowadził konsultacje	Osoby niesamodzielne, w tym starsze i osoby z niepełnosprawnością oraz ich otoczenie.	art. 2 ust. 1 pkt 2, 5, 6	Zgodnie z pkt 1.7 PUS na lata 2025-2027	Osoby spełniające kryteria kwalifikowalności do projektu „CUS-nowe spojrzenie na usługi społeczne” zgodnie z Regulaminem naboru nr FESL.07.05-IZ.01-028/23	Zgodnie z zasadami określonymi w pkt 1.8 niniejszego Programu

	indywidualne i wsparcie emocjonalne, zarówno w formie stacjonarnej, jak i mobilnej (wizyty w środowisku).					
Usługa opieki wytchnieniowej dla opiekunów faktycznych	Usługa polega na zapewnieniu opiekunom faktycznym osób niesamodzielnych czasowego odciążenia w pełnieniu codziennych obowiązków opiekuńczych. Wsparcie realizowane będzie poprzez zastępstwo w opiece nad osobą niesamodzielną w miejscu jej zamieszkania, w zakresie podstawowych czynności dnia codziennego, pielęgnacji i kontaktu z otoczeniem.	Opiekunowie faktyczni osób niesamodzielnych zamieszkujących na terenie Gminy Łazy. Osoby niesamodzielne, w tym starsze i osoby z niepełnosprawnością pozostające pod opieką opiekunów faktycznych.	art. 2 ust. 1 pkt 2, 6, 14	Zgodnie z pkt 1.7 PUS na lata 2025-2027	Osoby spełniające kryteria kwalifikowalności do projektu „CUS-nowe spojrzenie na usługi społeczne” zgodnie z Regulaminem naboru nr FESL.07.05-IZ.01-028/23	Zgodnie z zasadami określonymi w pkt 1.8 niniejszego Programu
Usługa wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego	Usługa polega na kompleksowym wsparciu w zakresie wypożyczania sprzętu	Mieszkańcy Gminy Łazy, w szczególności: osoby niesamodzielne wymagające	art. 2 ust. 1 pkt 5, 6, 14	Zgodnie z pkt 1.7 PUS na lata 2025-2027	Osoby spełniające kryteria kwalifikowalności do projektu „CUS-nowe spojrzenie na usługi	Zgodnie z zasadami określonymi w pkt 1.8 niniejszego Programu

	rehabilitacyjnego.	codziennego wsparcia, osoby z niepełnosprawnością, opiekunowie faktyczni osób wymagających specjalistycznej opieki.			społeczne” zgodnie z Regulaminem naboru nr FESL.07.05-IZ.01-028/23	
PAKIET ASYSTENCJA I MOBILNE FORMY WSPARCIA						
Usługa asystenta osobistego osoby niesamodzielnej	Usługa asystencka obejmuje wspieranie osób z niepełnosprawnościami w wykonywaniu podstawowych czynności dnia codziennego, niezbędnych do aktywnego funkcjonowania społecznego, zawodowego, edukacyjnego. W zależności od potrzeb osoby z niepełnosprawnością, usługa asystencka może obejmować również opiekę higieniczną oraz pomoc w czynnościach fizjologicznych.	Osoby niesamodzielne, w tym starsze i osoby z niepełnosprawnością.	art. 2 ust. 1 pkt 2, 5, 6, 14	Zgodnie z pkt 1.7 PUS na lata 2025-2027	Osoby spełniające kryteria kwalifikowalności do projektu „CUS-nowe spojrzenie na usługi społeczne” zgodnie z Regulaminem naboru nr FESL.07.05-IZ.01-028/23	Zgodnie z zasadami określonymi w pkt 1.8 niniejszego Programu

Usługa wsparcie asystenckie oligofrenopeda-goga	Usługa polega na zapewnieniu indywidualnego wsparcia specjalisty z zakresu oligofrenopedagogiki dla dzieci z zaburzeniami psychicznymi. Asystent wspiera dzieci w procesie edukacyjnym, rozwijaniu umiejętności społecznych oraz w wyrównywaniu deficytów intelektualnych. Zakres działań obejmuje m.in. pomoc w nauce, rozwijanie kompetencji komunikacyjnych, trening umiejętności społecznych oraz wspieranie w codziennych aktywnościach związanych z edukacją.	Dzieci z zaburzeniami psychicznymi zamieszkujące na terenie Gminy Łazy oraz ich rodziny wymagające wsparcia w procesie edukacyjnym i wychowawczym.	art. 2 ust. 1 pkt 2, 5, 6	Zgodnie z pkt 1.7 PUS na lata 2025-2027	Osoby spełniające kryteria kwalifikowalności do projektu „CUS-nowe spojrzenie na usługi społeczne” zgodnie z Regulaminem naboru nr FESL.07.05-IZ.01-028/23	Zgodnie z zasadami określonymi w pkt 1.8 niniejszego Programu
Usługa poradnictwa prawnego	Usługa polega na zapewnieniu mieszkańcom gminy korzystającym z usług asystenckich	Osoby niesamodzielne, w tym starsze i osoby z niepełnosprawnością oraz ich	art. 2 ust. 1 pkt 6, 7	Zgodnie z pkt 1.7 PUS na lata 2025-2027	Osoby spełniające kryteria kwalifikowalności do projektu „CUS-nowe spojrzenie na usługi	Zgodnie z zasadami określonymi w pkt 1.8 niniejszego Programu

	profesjonalnego wsparcia w zakresie doradztwa prawnego.	otoczenie.			społeczne” zgodnie z Regulaminem naboru nr FESL.07.05-IZ.01-028/23	
Usługa transportu lokalnego (dowozu)	Usługa polega na zapewnieniu transportu dla osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami w granicach Gminy Łazy. Obejmuje dowóz m.in. do placówek medycznych, rehabilitacyjnych, urzędów, instytucji publicznych oraz na inne niezbędne spotkania i wizyty (wraz z asystą w razie potrzeby). Celem usługi jest ułatwienie codziennego funkcjonowania, poprawa dostępności do usług publicznych i zdrowotnych oraz wspieranie samodzielności osób wymagających pomocy w	Osoby niesamodzielne, w tym samotne, starsze i osoby z niepełnosprawnościami.	art. 2 ust. 1 pkt 6, 14	Zgodnie z pkt 1.7 PUS na lata 2025-2027	Osoby spełniające kryteria kwalifikowalności do projektu „CUS-nowe spojrzenie na usługi społeczne” zgodnie z Regulaminem naboru nr FESL.07.05-IZ.01-028/23	Zgodnie z zasadami określonymi w pkt 1.8 niniejszego Programu

	mobilności.					
Usługa sąsiedzkiego wsparcia	Usługa polega na świadczeniu codziennej pomocy osobom potrzebującym w ich miejscu zamieszkania, realizowanej przez przeszkolonych sąsiadów lub osoby z najbliższego otoczenia. Zakres wsparcia obejmuje drobne czynności dnia codziennego, pomoc w załatwianiu spraw bieżących, utrzymywaniu kontaktów społecznych, towarzyszenie w wizytach u lekarza czy urzędach oraz wsparcie emocjonalne. Celem usługi jest wzmacnianie lokalnych więzi, budowanie sieci samopomocy oraz zapewnienie osobom niesamodzielnym i z niepełnosprawnościami większego	Osoby niesamodzielne, w tym samotne, starsze i osoby z niepełnosprawnościami.	art. 2 ust. 1 pkt 6	Zgodnie z pkt 1.7 PUS na lata 2025-2027	Osoby spełniające kryteria kwalifikowalności do projektu „CUS-nowe spojrzenie na usługi społeczne” zgodnie z Regulaminem naboru nr FESL.07.05-IZ.01-028/23	Zgodnie z zasadami określonymi w pkt 1.8 niniejszego Programu

	poczucia bezpieczeństwa i integracji ze społecznością.					
--	---	--	--	--	--	--

Tabela 2 Działania wspierające

DZIAŁANIA WSPIERAJĄCE działania w zakresie organizowania społeczności lokalnej		
Nazwa usługi	Cele usługi społecznej	Grupa docelowa
<p>Wzmacnianie odporności społecznej na sytuacje kryzysowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizacja warsztatów z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej z użyciem AED w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia 	<ul style="list-style-type: none"> • Budowanie zdolności społeczności lokalnej do reagowania na sytuacje kryzysowe zagrażające zdrowiu i życiu (np. powodzie, upały, katastrofy lądowe i powietrzne, stany zagrożenia wojennego) 	Mieszkańcy Gminy Łazy
<p>Inicjatywy ekologiczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizacja warsztatów ekologicznych w szkołach i świetlicach („eko-praktyki w domu i ogrodzie”) • organizacja akcji sprzątania przestrzeni publicznych „Sprzątamy Łazy” połączona z edukacją segregacji odpadów • organizacja akcji międzypokoleniowe go sadzenia drzewek • 	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie działań proekologicznych, w tym edukacji ekologicznej i promocji postaw przyjaznych środowisku. • Realizacja projektów na rzecz ochrony środowiska i zazieleniania przestrzeni publicznych. 	Mieszkańcy Gminy Łazy
<p>Projekty kulturalne integrujące mieszkańców:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizacja „Festiwalu Kultury Lokalnej” (cykliczne wydarzenie łączące muzykę, teatr i rękodzieło). • organizacja warsztatów międzypokoleniowy 	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzenie przestrzeni do integracji społecznej poprzez wydarzenia kulturalne, takie jak festiwale, warsztaty czy spotkania artystyczne. • Wzmacnianie więzi międzyludzkich i poczucia wspólnoty. 	Mieszkańcy Gminy Łazy

<p>ch (np. kulinarne, taneczne, rękodzielnicze).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizacja cyklu spotkań pt.: „Kino plenerowe w Gminie Łazy 		
<p>Działania edukacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizacja spotkań edukacyjnych o zdrowym stylu życia (pielęgniarka, psycholog, fizjoterapeuta). • organizacja warsztatów dotyczących bezpieczeństwa dla mieszkańców, prowadzonych przez funkcjonariuszy policji, obejmujących m.in. tematykę cyberbezpieczeństwa dla seniorów, podstaw samoobrony oraz zasad bezpiecznego poruszania się w ruchu drogowym. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie kompetencji społecznych, promocja zdrowego stylu życia, edukacja cyfrowa oraz edukacja w zakresie bezpieczeństwa. • Zwiększanie świadomości i umiejętności niezbędnych do aktywnego uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej. 	<p>Mieszkańcy Gminy Łazy</p>

1.7. Warunki i tryb kwalifikowania osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych określonych w programie

Zgodnie art. 35 Ustawy, proces kwalifikowania osób chętnych do skorzystania z usług społecznych ujętych w Programie będzie prowadzony przez Centrum Usług Społecznych w Łazach. Odbywać się on będzie na podstawie wniosku złożonego przez osobę zainteresowaną, jej przedstawiciela ustawowego lub opiekuna faktycznego. Centrum będzie realizować ten proces zgodnie z postanowieniami Rozdziału 5 ustawy, zatytułowanego „Zasady realizowania programów usług społecznych”. Kluczowym kryterium uprawniającym do skorzystania z usług oferowanych w ramach Programu jest posiadanie miejsca zamieszkania na terenie miasta i gminy Łazy.

Warunkiem skorzystania z usług społecznych jest wystąpienie co najmniej jednej z potrzeb w obszarach określonych w Katalogu Usług Społecznych. Kwalifikowanie osób zainteresowanych do korzystania z usług ujętych w Programie Usług Społecznych będzie realizowane przez Centrum Usług Społecznych w Łazach.

Procedura kwalifikowania obejmuje następujące etapy:

1. Złożenie wniosku o objęcie usługami społecznymi przez Wnioskodawcę.
2. Rozpoznanie indywidualnych potrzeb Wnioskodawcy przez Koordynatora Indywidualnych Planów Usług Społecznych (KIPUS).
3. Opracowanie Indywidualnego Planu Usług Społecznych przez KIPUS, uwzględniającego zakres, formy i sposób realizacji wsparcia.
4. Zatwierdzenie planu przez Dyrektora Centrum Usług Społecznych lub Organizatora Usług Społecznych.
5. Odmowa zakwalifikowania może nastąpić w przypadku:
  - niespełnienia warunków określonych w Programie,
  - wyczerpania budżetu przewidzianego na realizację usług społecznych. W takiej sytuacji Wnioskodawca otrzymuje informację w formie decyzji administracyjnej.
6. Kwalifikowanie odbywa się z uwzględnieniem limitów i ograniczeń wynikających z dostępnych środków finansowych.

7. Kwalifikowanie do poszczególnych usług społecznych przez Koordynatora Indywidualnych Planów Usług Społecznych będzie realizowane zgodnie z Regulaminem rekrutacji i uczestnictwa w projekcie „CUS – Nowe spojrzenie na usługi społeczne”, wprowadzonym zarządzeniem Dyrektora Centrum Usług Społecznych w Łazach.

1.8. Wysokość opłaty za usługi społeczne, osoby uprawnione do uzyskania ulg w opłacie za usługi społeczne

1. Wysokość opłaty za usługi społeczne realizowane w ramach Programu Usług Społecznych dla Gminy Łazy na lata 2025-2027 ustala się w wysokości do 20% wartości usługi dla mieszkańca w przeliczeniu na każdą godzinę świadczonej usługi. Odpłatność ustala się na podstawie złożonego oświadczenia uczestnika o sytuacji społeczno-ekonomicznej i materialnej.
2. Odpłatność, o której mowa w pkt 1 pobierana będzie w formie bezgotówkowej przelewem na konto Gmina Łazy- Centrum Usług Społecznych w Łazach. Płatność za daną usługę będzie możliwa w sposób jednorazowy lub przed świadczeniem każdej usługi, raz na miesiąc. Beneficjent zobowiązany jest do wniesienia opłaty i udokumentowania potwierdzenia wpłaty.
3. Całkowicie zwolnione z opłaty są osoby spełniające kryteria grupy preferowanej w projekcie, zgodnie z Regulaminem naboru w ramach programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 Nr FESL.07.05-IZ.01-028/23 PRIORYTET FESL.07 Fundusze Europejskie dla społeczeństwa DZIAŁANIE 7.5 Strategiczne projekty dla obszaru usług społecznych, czyli osoby z grupy preferowanej do objęcia wsparciem tj.:
  - o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności;
  - z niepełnosprawnością sprzężoną;
  - z chorobami psychicznymi;
  - z niepełnosprawnością intelektualną;
  - z całościowymi zaburzeniami rozwojowymi (w rozumieniu zgodnym z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD10);
  - korzystające z programu FE PŻ;
  - zamieszkujące samotnie;

- w kryzysie bezdomności, dotknięte wykluczeniem z dostępu do mieszkań lub zagrożone bezdomnością (w zakresie wsparcia mieszkaniowego);
  - oraz dzieci wychowujące się poza rodziną biologiczną².
4. Informacja o spełnieniu kryteriów premiujących do objęcia wsparciem zostanie ujęta w złożonym przez uczestnika formularzu zgłoszeniowym (wniosku o objęcie usługami społecznymi).

1.9. Sposób dokumentowania spełniania warunków oraz uprawnień do uzyskania ulg w opłacie uczestników programu

Proces kwalifikowania osób do korzystania z usług przewidzianych w Programie oraz uprawnień do ulg:

- a) odbywa się na podstawie złożonego formularza zgłoszeniowego dla kandydatów do udziału w projekcie (wniosku o objęcie usługami) wraz z oświadczeniem o spełnieniu określonych w Programie warunków do korzystania z usług społecznych. Formularz zgłoszeniowy oraz zakres danych osobowych mogą ulegać zmianom/modyfikacjom co uwarunkowane jest zapisami umowy o dofinansowanie projektu oraz wniosku o dofinansowanie projektu „CUS – Nowe spojrzenie na usługi społeczne”,
- b) następuje w oparciu o warunki i w trybie wynikającym z Programu i nie wymaga wydania decyzji administracyjnej,
- c) następuje z uwzględnieniem ograniczeń i limitów wynikających z budżetu przewidzianego na realizację Programu,
- d) może zostać poprzedzone koniecznością złożenia dodatkowych dokumentów potwierdzających sytuację m.in. życiową, rodzinną, zdrowotną i materialną,
- e) może zostać poprzedzone przeprowadzeniem rozeznania potrzeb przez Koordynatora Indywidualnych Planów Usług Społecznych.

---

² Minister Funduszy i Polityki Regionalnej, Wytyczne dotyczące realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021–2027, Warszawa, 2025.

Odmowa zakwalifikowania do korzystania z usług społecznych następuje w drodze decyzji administracyjnej w trybie określonym w Kodeksie postępowania administracyjnego

1.10. Dane osobowe niezbędne do kwalifikowania osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych określonych w programie

Zgodnie z art. 50. 1. Centrum Usług Społecznych w Łazach przetwarza określone w Programie dane osobowe, w tym dane osobowe, o których mowa w art. 9 ust. 1 i art. 10 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych):

- a) wnioskodawców,
- b) osób korzystających z usług społecznych określonych w programie usług społecznych oraz członków ich rodzin w zakresie niezbędnym do realizacji zadań Centrum wynikających z ustawy.

W dokumentacji Centrum Usług Społecznych w Łazach gromadzone i przetwarzane będą dane osobowe niezbędne do kwalifikowania osób do korzystania z usług społecznych, w szczególności: imię i nazwisko, data urodzenia, adres miejsca zamieszkania lub pobytu lub zameldowania na pobyt stały, numer PESEL, nr telefonu, stan cywilny, adres e-mail, dane opiekuna prawnego i osoby do kontaktu (imię i nazwisko, nr telefonu), aktywność zawodowa, liczba osób w gospodarstwie domowym, relacje w rodzinie, stan zdrowia, niepełnosprawność, liczba, rodzaj, zakres, wartość i miejsce przyznanych usług.

Warunkiem korzystania z usług społecznych jest podpisanie oświadczenia z zakresu przetwarzania danych osobowych wynikającego z art. 9 ust. 1 i art. 10 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), uwzględniającego obowiązek

informacyjny realizowany w związku z art. 13 i art. 14 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679.

1.11. Organizacja programu, w tym etapy jego realizacji

Zgodnie z art. 7 Ustawy, realizatorem Programu jest Centrum, zaś wykonawcą usług określonych w Programie mogą być:

- a) urząd gminy lub inna niż urząd gminy jednostka organizacyjna gminy, w tym Centrum,
- b) organizacja pozarządowa lub podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie wyłoniony na podstawie tej ustawy, działające na terenie Gminy,
- c) inne podmioty wyłonione na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych
- d) podmioty wykonujące działalność leczniczą w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (np. SPZOZ).

Tabela 3 Etapy realizacji Programu Usług Społecznych

Etap	Opis działania	Termin realizacji
I. Przyjęcie Programu	Podjęcie przez Radę Miejską w Łazach uchwały w sprawie uchwalenia „Programu Usług Społecznych dla Gminy Łazy na lata 2025–2027”.	IX-X 2025
II. Wdrożenie i realizacja usług społecznych	Uruchomienie zaplanowanych w Programie usług społecznych, zgodnie z przyjętym harmonogramem i podziałem na pakiety. Etap obejmuje m.in. kwalifikowanie osób do korzystania z usług, opracowywanie Indywidualnych Planów Usług Społecznych, współpracę międzysektorową, zatrudnienie wykonawców usług oraz koordynowanie bieżących działań.	XI 2025–XII 2027
III. Monitoring i ewaluacja	Systematyczne zbieranie danych ilościowych, jakościowych i finansowych dotyczących realizowanych usług. Analiza stopnia osiągnięcia wskaźników efektywności, identyfikowanie ewentualnych barier oraz wprowadzanie działań korygujących w trakcie realizacji Programu.	X 2025–XII 2027
IV. Sporządzenie informacji z	Opracowanie końcowego sprawozdania z realizacji Programu Usług Społecznych,	I–IV 2028

realizacji Programu	obejmującego analizę wyników, ocenę skuteczności działań oraz rekomendacje na przyszłość. Sprawozdanie zostanie udostępnione w Biuletynie Informacji Publicznej Centrum Usług Społecznych w Łazach.	
----------------------------	---	--

1.12. Sposób monitorowania i oceny Programu oraz mierniki efektywności jego realizacji

Monitoring świadczonych usług w ramach realizacji Programu stanowi kluczowy element zapewnienia ich wysokiej jakości oraz dostosowania do potrzeb mieszkańców gminy. Za prowadzenie monitoringu odpowiedzialne jest Centrum Usług Społecznych w Łazach. Proces ten będzie obejmował systematyczną analizę danych ilościowych (m.in. dane sprawozdawcze), jakościowych (np. ankiety, wywiady) oraz finansowych, gromadzonych na bieżąco w trakcie realizacji Programu.

W ramach monitoringu Programu Usług Społecznych zastosowane zostaną wskaźniki produktu i rezultatu, które pozwolą na obiektywną ocenę postępów i skuteczności jego realizacji. **Wskaźniki produktu** odnoszą się do wielkości i charakteru oferowanego wsparcia oraz do grupy docelowej objętej pomocą w ramach Programu. Obejmują zarówno dobra wytworzone, jak i usługi świadczone uczestnikom w trakcie realizacji działań współfinansowanych z EFS+. Określane są na poziomie celów szczegółowych i dotyczą osób lub podmiotów objętych wsparciem, choć mogą także odnosić się do powstałych dóbr i usług. **Wskaźniki rezultatu** pokazują natomiast efekty wsparcia ze środków EFS+, czyli zmiany osiągnięte dzięki podjętym działaniom. Odnoszą się one bezpośrednio do osób lub podmiotów, które otrzymały wsparcie, i powinny być powiązane możliwie najściślej z realizowanymi działaniami. Efekty te mierzy się po zakończeniu udziału w projekcie, zazwyczaj w okresie do 4 tygodni, chyba że definicja wskaźnika określa inny termin³.

---

³ Departament Europejskiego Funduszu Społecznego, REGULAMIN WYBORU PROJEKTÓW W SPOSÓB NIEKONKURENCYJNY w ramach programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 nr FESL.07.05-IZ.01-028/23, PRIORYTET FESL.07 Fundusze Europejskie dla społeczeństwa, DZIAŁANIE 7.5 Strategiczne projekty dla obszaru usług społecznych, TYP 4. Koordynacja usług społecznych – upowszechnienie i tworzenie CUS, Katowice, 6 września 2023 r.

Tabela 4 Wskaźniki produktu i rezultatu Programu Usług Społecznych dla Gminy Łazy na lata 2025-2027

Lp	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	wartość	Sposób pomiaru	Narzędzia pomiaru
Wskaźniki produktu					
1	Liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie	osoby	142	Pomiar wskaźnika odbywać się będzie w momencie rozpoczęcia przez uczestnika udziału w projekcie	Pomiar będzie się odbywał za pomocą następujących narzędzi pomiaru: Deklaracje uczestnictwa w projekcie/umowy uczestnictwa; Lista osób, które otrzymały wsparcie z podziałem na formy wsparcia
2	Liczba opiekunów faktycznych/niefORMALNYCH objętych wsparciem w programie	Osoby	16	Pomiar wskaźnika odbywać się będzie na etapie realizacji projektu.	Pomiar będzie się odbywał za pomocą następujących narzędzi pomiaru: Deklaracje uczestnictwa w projekcie/umowy uczestnictwa; Lista osób, które otrzymały wsparcie z podziałem na formy wsparcia
3	Liczba osób, które uzyskały wsparcie w ramach usług realizowanych przez Centrum Usług Społecznych w Łazach	Osoby	91	Pomiar wskaźnika odbywać się będzie na etapie realizacji projektu.	Pomiar będzie się odbywał za pomocą następujących narzędzi pomiaru: Deklaracje uczestnictwa w projekcie/umowy uczestnictwa; Lista osób, które otrzymały wsparcie z podziałem na formy wsparcia.
4	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	Osoby	35	Pomiar wskaźnika odbywać się będzie na etapie realizacji projektu.	Wskaźnik mierzony w momencie objęcia wsparciem w projekcie osób z niepełnosprawnościami na podstawie dokumentów dostępnych na etapie realizacji
5	Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie	Osoby	0	Pomiar wskaźnika odbywać się będzie na etapie realizacji projektu.	Wskaźnik mierzony w momencie objęcia wsparciem w projekcie osób z krajów trzecich na podstawie dokumentów dostępnych na etapie realizacji.
6	Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie	Osoby	0	Pomiar wskaźnika odbywać się będzie na etapie realizacji projektu.	Wskaźnik mierzony w momencie objęcia wsparciem w projekcie osób obcego pochodzenia na podstawie dokumentów dostępnych na etapie realizacji
7	Liczba osób należących do mniejszości, w tym	Osoby	0	Pomiar wskaźnika odbywać się będzie na etapie realizacji	Wskaźnik mierzony w momencie objęcia wsparciem w projekcie osób należących do

	społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie			projektu.	mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie na podstawie dokumentów dostępnych na etapie realizacji.
8	Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie	Osoby	0	Pomiar wskaźnika odbywać się będzie na etapie realizacji projektu.	Wskaźnik mierzony w momencie objęcia wsparciem w projekcie osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań na podstawie dokumentów dostępnych na etapie realizacji
9	Liczba objętych wsparciem mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych)	Przedsiębiorstwa	0	Pomiar wskaźnika odbywać się będzie na etapie realizacji projektu.	Wskaźnik mierzony w momencie objęcia wsparciem w projekcie mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (w tym spółdzielni i przedsiębiorstw społecznych) na podstawie dokumentów dostępnych na etapie realizacji.
10	Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami	Sztuki	0	Pomiar wskaźnika odbywać się będzie na etapie realizacji projektu.	Wskaźnik mierzony w momencie rozliczenia wydatku na podstawie dokumentów dostępnych na etapie realizacji
11	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	Sztuki	0	Pomiar wskaźnika odbywać się będzie na etapie realizacji projektu.	Wskaźnik mierzony w momencie rozliczenia wydatku na podstawie dokumentów dostępnych na etapie realizacji.
12	Liczba objętych wsparciem podmiotów administracji publicznej lub służb publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym	Podmioty	0	Pomiar wskaźnika odbywać się będzie na etapie realizacji projektu.	Wskaźnik mierzony w momencie objęcia wsparciem w projekcie podmiotów administracji publicznej lub służb publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym na podstawie dokumentów dostępnych na etapie realizacji.
Wskaźniki rezultatu					
1	Liczba osób	Osoby	16	Pomiar wskaźnika odbywać	Pomiar będzie się odbywał za pomocą

	świadczących usługi w społeczności lokalnej dzięki wsparciu w programie			się będzie do 4 tygodni od zakończenia projektu.	następujących narzędzi pomiaru: Umowy cywilno-prawne/umowy o pracę; Dokument potwierdzający gotowość do świadczenia usługi np. porozumienia z asystentami; Deklaracje uczestnictwa w projekcie/umowy uczestnictwa (w przypadku opiekunów faktycznych).
2	Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej	Sztuki	0	Pomiar wskaźnika odbywać się będzie do 4 tygodni od zakończenia projektu.	Pomiar będzie się odbywał za pomocą następujących narzędzi pomiaru: Dokument potwierdzający liczbę miejsc w danej placówce/ośrodku/mieszkanie itp.; Informacja ze strony internetowej o liczbie dostępnych miejsc; Dokumentacja zdjęciowa przed i po (przy adaptacjach).
3	Liczba podmiotów, które rozszerzyły ofertę wsparcia lub podniosły jakość oferowanych usług	podmioty	0	Pomiar wskaźnika odbywać się będzie do 4 tygodni od zakończenia projektu.	Pomiar będzie się odbywał za pomocą następujących narzędzi pomiaru: Sprawozdanie z rozszerzenia oferty wsparcia lub podniesienia jakości oferowanych usług
4	Liczba osób, które opuściły opiekę instytucjonalną dzięki wsparciu w programie	Osoby	0	Pomiar wskaźnika odbywać się będzie do 4 tygodni od zakończenia projektu.	Pomiar będzie się odbywał za pomocą następujących narzędzi pomiaru: Lista osób, które otrzymały wsparcie z podziałem na formy wsparcia; Zaświadczenie z dotychczasowej formy opieki instytucjonalnej o opuszczeniu przez uczestnika projektu instytucji całodobowej.
5	Liczba utworzonych Centrów Usług Społecznych w ramach projektu	Sztuki	1	Pomiar wskaźnika odbywać się będzie do 4 tygodni od zakończenia projektu.	Pomiar będzie się odbywał za pomocą następujących narzędzi pomiaru: Uchwały o utworzeniu Centrum Usług Społecznych; Informacja ze strony internetowej o funkcjonowaniu i bieżącej ofercie CUS.
6	Liczba przyjętych Programów usług	Sztuki	1	Pomiar wskaźnika odbywać się będzie do 4 tygodni od	Pomiar będzie się odbywał za pomocą następujących narzędzi pomiaru:

	społecznych			zakończenia projektu.	Uchwały o przyjęciu programu usług społecznych.
--	-------------	--	--	-----------------------	---

1.13. Budżet programu oraz źródła jego finansowania

Usługi świadczone przez Centrum Usług Społecznych w Łazach będą finansowane z różnych źródeł, w tym ze środków własnych gminy, funduszy unijnych oraz programów rządowych i innych dostępnych mechanizmów wsparcia. Na realizację Programu Usług Społecznych w latach 2025–2027 w budżecie Gminy Łazy przewidziano środki określone w poniższej tabeli. Należy jednak zaznaczyć, że wysokość budżetu może zostać skorygowana w trakcie realizacji programu, w zależności od bieżących potrzeb i dostępnych funduszy.

Tabela 5 Budżet programu i sposób finansowania

Lp	Nazwa źródła finansowania	Rodzaj źródła						Razem 2025-2027
		Dotacje i inne środki zewnętrzne			Własne			
		2025	2026	2027	2025	2026	2027	
1	Projekt „CUS – Nowe Spojrzenie na usługi społeczne” Źródło: EFS+ Działanie 7.2	273911,1	1643467,44	1643467,44	0,00	0,00	0,00	
Suma w ramach PUS 2025 - 2027		3 560 846,00			0,00			3560846,00

PODSUMOWANIE

Realizacja **Programu Usług Społecznych dla Gminie Łazy na lata 2025-2027** stanowi istotny krok w kierunku zapewnienia mieszkańcom powszechnego dostępu do nowoczesnych, a jednocześnie spersonalizowanych usług, odpowiadających na rzeczywiste potrzeby różnych grup społecznych. Podejmowane działania przyczynią

się do podnoszenia jakości życia mieszkańców, wyrównywania szans rozwojowych oraz ograniczania nierówności społecznych i terytorialnych.

Program zakłada tworzenie i wzmocnienie lokalnego systemu wsparcia opartego na współpracy instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, podmiotów ekonomii społecznej oraz samych mieszkańców. W efekcie powstanie zintegrowany, elastyczny i dostosowany do zmieniających się warunków rynek usług społecznych, stanowiący ważny obszar lokalnej polityki społecznej oraz wspierający rozwój ekonomii społecznej.

Szczególnie istotne będzie zaangażowanie mieszkańców Gminy Łazy, którzy nie tylko będą korzystać z oferty Programu, ale także współtworzyć jego kształt poprzez zgłaszanie uwag, spostrzeżeń i propozycji nowych działań do Centrum Usług Społecznych.

Spis tabel

Tabela 1 Katalog usług społecznych do Programu Usług Społecznych dla Gminy Łazy na lata 2025-2027 w ramach projektu „CUS – nowe spojrzenie na usługi społeczne”	16
Tabela 2 Działania wspierające	25
Tabela 3 Etapy realizacji Programu Usług Społecznych	31
Tabela 4 Wskaźniki produktu i rezultatu Programu Usług Społecznych dla Gminy Łazy na lata 2025-2027	33
Tabela 5 Budżet programu i sposób finansowania	37